

vrazil v Celje, kjer je popival z znanci. Iz Celja se je odpeljal v avtomobilu v Ljubljano in od tam v Kranj, kjer so ga na ovadbo okrađenega strica prijeli. Tat je imel pri sebi še 61.000 Din, 9000 jih je pa že bil zabil v tako kratkem času.

Vlom v blagajno. S ponarejenimi ključi je prišel vlomilec v noči v pisarniške prostore tvrdke Suppanz v Aškerčevi ulici v Mariboru. S pomočjo takozvane svinjske noge je napravil v železno blagajno luknjo, skozi katero je izmaknil za nekaj tisoč kovancev.

Zagonetna smrt. Na sveti večer je zginil Valentin Jelenc, kovač v tovarni sekir bratov Hočevar v Kamniku. Pogrešanega so našli v Bistrici pri Radomljah. Nad čelom je imel 10 cm dolgo in 1 cm široko rano. Dosedanja preiskava je dognala, da je bil kovač najprej ubit in potem vržen v vodo.

Izpred sodišča.

Zanimiva pravda. Našim čitateljem je v živem spominu mariborska Kmetijska eksportna zadruga, ki je uganjala velike sleparije s posmrtninskim zavarovanjem. Po polomu v Mariboru so se preselili voditelji zadruge: Kenda, Kristofič in Žunkovič v Zagreb, kjer so osnovali slično družbo »Eдинost«. S pomočjo te so sleparili Hrvate. Oblast jih je v Zagrebu zaprla in so bili obsojeni. Žunkovič je umrl v ječi, Kenda in Kristofiča so prepeljali v lepoglavsko kaznilnico. Najnovejša amnestija ali pomiloščenje bi bilo osvobodilo Kristofiča, a ga je zahtevala mariborska sodnija. Proti njemu je razpisana za 13. jan. razprava radi sleparij pri »Eksportnik«. Za to obravnavo vlada veliko zanimanje.

Slovenska Krajina.

Sobota. Kolo jugoslov. sester je priredilo lopo božičnico v veselje in hvaležnost bedne mladine. Božičnice so se udeležili učenci in učenke naše ljudske šole in gimnazije in poleg staršev tudi

zastopniki civilne in vojaške oblasti, med drugimi: g. major Narandžič, gimn. ravnatelj g. Rr. Pregelj; komandant mesta poročnik g. Ivanšević itd. Zbrane goste je prisrčno pozdravila predsednica Kola jugoslov. sester ga Narandžičeva. Njene iskrene, tople in domoljubne besede so vsakogar prijetno ganile. Mladinski orkester je pod vodstvom g. Laha zaigral lepo in občuteno pesem »Sveta noč...«, na koncu pa državno himno. Obdarovanih je bilo nad 300 otrok. Ta prisrčna božičnica je mnogim pripravila vesel Božič, zato vse priznanje prirediteljicam božičnice. — Kakor sporoča načelstvo soboškega sreza, se bo vršila dražba obč. lovišč dne 10. jan. 1936 za lovišča upravnih občin Sobota, za ceno 2000 Din; za upravno občino Kupšćinci za ceno 2000 Din, za upravno občino Gornji Petrovci za ceno 1800 Din in za upravno občino Struhovci za ceno 1000 Din. Dražba se bo vršila ob 9. uri dopoldne v sobi št. 2. Če se dražba istega dne ne bi izvršila, se bo čez osem dni vršila ponovna dražba.

Turnišče. Božične praznike smo preživeli v lepem miru. Na štefanovo je bil tudi mir, četudi so nekateri globoko pogledali v kozarce. Sicer pa ni nič čudnega. Saj imamo baš pri nas toliko štefanov, da jih malokje imajo toliko. — Na štefanovo so naše šolske sestre priredile s svojimi gojenci iz otroškega vrta igro v šoli. Po tej igri naših najmlajših, ki so zelo dobro in pohvalno odrezali, so igrali tudi starejši igralci lepo igro »Materina podoba«. Glavno vlogo je imela gđc. Katlica Ferencekova iz bližnjih Raščic. Pri igri je sodeloval tudi g. Kolenc Ivan. Zelo dobro je opravila svojo vlogo tudi Micika Kolenčeva iz Gomilic. Ljudje so se v polnem številu udeležili te prireditve in tako pokazali s svojim obiskom veselje in pohvalo našim oč. šolskim sestram, ki delujejo tako blagodejno v krogu naše mladine. Prirediteljicam in igralcem iskreno čestitamo k uspehu in jih zovemo: Še kmalu se pokžite na odru! — V bližnjih Gomilicah je umrl oče turniškega organista g. Dominkota. Pokojni Dominko Stefan je bil znan kot dober in vnet krščanski mož. Friden kot čebelica se ni branil nobenega dela in tako s svojim delom je dajal zgled vaščanom in svojim otrokom, ki jih je vse vzgojil v krščanskem duhu. V njegovo hišo je hodil tudi »Slov. Gospodar«, ki ga je pokojnik vneto bral in raz-

širjal. Blagemu pokojniku in dobremu krščanskemu možu in očetu naj sveti večna luč! Preostalim pokojnikovim svojcem naše iskreno sožalje! — Prejšnji teden se je dogodila huda nesreča nekemu lončarju iz Pokovec na koncu naše vasi ob Magdičevih grabah. Okrog pete ure popoldne je peljal lončar neprodane lonce proti domu. Ker pa je bila že tema, je zavozil voz v grabo; voz se je prevrnil ter pokopal lončarja pod seboj. Poleg lončarja sta bila na vozu tudi njegov oče in mati, toda k sreči sta oba odnesla na čuden način zdravo kožo. Lončarja je voz močno pobil, da je bila zastoj vsaka zdravniška pomoč, ki je kmalu prispela na lice mesta in je kmalu po tej nesreči izdihnil. Pokopali so ga na štefanovo popoldne. Pogreba se je udeležilo veliko naroda, saj je vse sočustvovalo z žalostnima staršema, ki sta na tako žalosten način izgubila sina. Bodi pokojniku milostljiv večni Bog. — Nagla smrt je vzela na štefanovo ponoči splošno znanega in obče spoštovanega moža Bokan štefana, po domače Vidovega, v starosti 75 let. Pokojni Bokan je bil na Božič še pri sv. maši in je bil popolnoma čil in zdrav. Drugi dan ga pa je že zadela kap in v teku noči je izdihnil svojo plemenito dušo. Pokojni je bil vedno odličen pristaš naše politične pripadnosti. Vsako stvar je vedno delal z vso resnostjo. Bil je tudi dolga leta v Ameriki in ko se je vrnil, je dobro in umno gospodaril. Za njim žalujeta sin in hčerka. Pokojnega Bokana bomo ohranili v dobrem spominu in naj mu sveti večna luč!

Sv. Sebeščan. V našem župnišču je bil dne 29. decembra sestanek mlajših duhovnikov ter bogoslovcev. Pogovorili so se o naših prekmurskih težavah, zlasti o časopisju, ki ga naj širijo in priporočajo. Pozno sv. mašo je opravil semeniški prefekt g. Gregor Janez, litanije pa je pel s podporo bogoslovcev g. Škraban Janko, kaplan v Gornji Lendavi. Delo mladih dušnih pastirjev naj Bog blagoslovi! — Ljudje se pritožujejo nad dostavo pošte, ki se tedensko le dvakrat dostavlja. Prosimo merodajno oblast, da naj posreduje, da se nam bo pošta dostavljala vsaj trikrat tedensko, kakor je to pri drugih poštah. — Naročniki za »Slovenskega gospodarja« se oglašajo, pokazite list tudi drugim, da si ga naj naročijo, saj nam je za letos uprava obljubila mesečno tudi lepe slike. Naj si list naročijo tudi protestanti.

Zračne bombe edino italijansko orožje,

o katerim prekašajo Abesince. Vojni poročevalec Spencer Price trdi kot očividec, da so zračne bombe edino orožje, v katerem prednjačijo Italijani po abesinskih bojiščih. Pred nedavnim so iztrgale abesinske čete italijanskim na severu važno postojanko Abbi Addi. Ko so Abesinci že zasidli omenjeno mesto, so pribobnela italijanska bombna letala. Spustila so se v največji brzini nad zmago vite abesinske oddelke do 15 m nizko in so jih pričela obmetavati s težkimi bombami. Vsaka bomba je povzročila v abesinskih vrstah znatno vrzel. Abesinci so se branili liki levi

Očetov greh.

Odtod je bil lep pogled na drugo stran doline. Iznad pisane preproge travnikov in lesov so strmeli sivi vrhovi in beli oblaki so se vozili nad njimi.

Nekaj časa je Marta gledala v to stran. Zdajci pa je prisluhnila. Zazdelo se ji je, da je začula čuden glas. Prisluhnila je še bolj — tedaj se je zopet oglasilo; nekdo je ječal in stokal. Tam levo pri vrhu je moral biti. Za božjo voljo! Gotovo se je kak človek ponesrečil. Zavpila je: »Hojooo!«, od zgoraj pa ji je odgovoril močnejši stok.

Nič več ni oklevala. Udria je skozi grmovje in šla za jekom. Nekaj minut pozneje je že bila na koncu gozda. Tu za lesu je čepel starček in hropel. Stekla je k njemu in spoznala starega Dvornika.

»Za božjo voljo! Kaj vam je?« je vprašala.

»Ali si ti, Zvonikova? Hvala bodi Bogu!« je zasopel. »Pojdi, pojdi mi po gospoda! Umrl bom.«

»O sveta Marija! Kje pa vas boli? Ali ste padli kje?«

»Ne, ne! Srce mi tako razbija, strašno, ne bo moglo dolgo več. Koj srce, srce!«

Pokleknila je poleg njega in ga prijela za žilo, ki mu je močno bila. Potem ga je vprašala:

»Ali vas boli?«

1

»Ne, nič,« je ječal, »samo bjeje in tolče tako, da mislim, zdaj pa zdaj bo počilo — in slab sem — slab — pojdi po gospoda!«

»Menim, da ni tako nevarno. Počakajte!«

Počakala je na desno v gozd, kjer je šumljal potček, in napolnila kanglico z vodo. Te mu je dala piti, potem je pomočila ruto v njo, jo ožela, zložila in mu mokro položila na srce. Tri, štiri minute so minule in starček je zasopel:

»O Bog, zdaj mi bo srce obstalo!«

»Nikar se ne bojte, oče,« je opominjala, »bolje vam bo. Srce vam že bolj mirno bjeje.«

»Da, da, laže mi je zdaj. Hvala Bogu! Bog ti povrni! Ti si dobra.«

»Kako vam je pa prišlo?«

»Moj Bog, kako? Leso sem prišel popravljat, da bi živina ne mogla uhajati. Pa mi je srce začelo tako razbijati, kar samo odsebič.«

»Vročina pa delo vas je dalo.«

V tem hipu je čula, da nekaj lomasti, in po hribu dol je pritekel Tevž, Dvornikov sin. Že od daleč je vpil:

»Za božjo voljo! Ali se je očetu kaj zgodilo?«

»Nič, nič!« ga je mirila Marta. »Slabo jim je postalo; zdaj pa je že bolje.«

Tevž se je pognal čez lesu in obstal pred njima. Velik in zrasten je bil, svetle, kodrave lase je imel,

Občinske volitve v št. Ilju v Slov. goricah.

št. Ilj v Slov. gor., 3. 1. 1936.

Za našo občino se vršijo občinske volitve v nedeljo dne 19. januarja 1936 (ne 29. januarja, kakor je zadnji »Slovenski gospodar« pomotoma poročal). Torej čez en teden boste volilci naše lepe in slovite župnije klicani, da se odločite, kdo bo v bodoče naš župan. Kandidatna lista naše stranke z nosilcem g. Karl Swatyjem starejšim je bila že 2. januarja pri sodišču pravilno vložena in je bila tudi že od sodišča potrjena kot popolnoma pravilna. Na listi so zastopniki vseh dosežanih občin velike župnije in še iz Srebotja, ki spada pod jakobsko ter iz Kaniže, ki spada pod jareninsko župnijo. Na listi imamo odlične poštene kmetske gospodarje, delavce, železničarje, viničarje, penzioniste in invalide ter obrtnike in trgovce. Na naši listi so izkušeni in pravični narodno čisti ljudje, katerim ni za to, da bi postali župani ali odborniki, ampak samo za to, da se bo v občini pravilno in pošteno gospodarilo. Mi smo proti temu, da bi se občinska zemlja delila med kaka društva, da bi se izmetavalo denar za nepotrebne stvari in da bi se v občinskem odboru kregalo in prepiralo. Mi hočemo mirno delo za blagor vseh občanov in vseh delov naše velike občine. Tudi delavci morajo imeti svoje pravice in svoje zastopstvo v odboru. — Zanimivo je, da bo 24. januarja minulo ravno 26 let, odkar smo imeli znane zgodovinsko-važne občinske volitve, ko sta se borila na življenje ter smrt nemški nasilni medved in slovenska ovca. Leta 1910 se je odločila usoda za naš št. Ilj. Kakor smo tedaj v zgodovins-

Zapeka

nenormalno razkrajanje in prhnjenje v črevih preneha po vporabi naravnih 1275

Franz-Josefove

grenke vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 1935.

male brke in modre oči. Sklonil se je k očetu in v strahu vprašal:

»Oče, kje vas boli?«

»Zdaj nič več,« je šepetal stari, ki se je medtem dvignil. »Samo slab sem.«

»Misliš sem si, da se je moralo kaj zgoditi, ko vas tako dolgo ni bilo. Zato sem šel gledat.«

»Hudo je bilo. Če bi Zvonikove ne bilo, bi bil umrl.«

»Ne, ne,« je ugovarjala Marta. »Srce se je razburilo — zaradi tega pa še ni treba umreti.«

»Kako ti je že ime? Marta si, kajne? Ti si mi pomagala; znaš kakor doktor. Tevž, zahvali se ji!«

»Bog ti povrni, Marta,« je dejal mladi mož. »Če bom jaz kdaj mogel tebi ali tvojim kaj dobrega storiti, iz srca rad bom storil.«

»Saj vendar ni vredno besede,« se je branila Marta. »Saj je krščanska dolžnost, da pomagamo bližnjemu, kadar je v stiski. Vsakdo bi bil to storil. Zdaj pa morava očeta spraviti domov, da si bodo mogli počiti.«

»Oče, na hrbtu vas bom nesel,« je rekel sin.

»Tevž,« je rekel oče in na jok mu je šlo, »kaj bi počel brez tebe!«

»Nošnja bo za očeta prehuda. Laže jim bo, če jih peljeva,« je menila Marta.

Snela mu je obkladek, ožela ruto in jo zataknila za pas. Začuden jo je gledal Tevž. Potem je po-

skem boju stali vsi Slovenci zvesto skupaj in smo v tedanjih težkih razmerah zmagali nad nemškim nasilnežem, tako moramo tudi pri teh svobodnih volitvah vsi farani lepe naše župnije trdno držati skupaj in voliti vsi našo listo. Vsak Šentiljčan naj pred volilno komisijo jasno in glasno reče: »Jaz volim listo g. Karla Swatyja!« — Bodo sicer razni nezaželjeni ljudje skušali enega ali drugega nagovoriti za kako drugo listo, vendar pa

25 let od odkritja do izrabe.

Bogastvo kanadskih najdišč.

V primeroma zelo kratkem času je nastalo v Kanadi novo in moderno mesto, ki se dnevno širi. Najdba radija ob obali velikega Medvedjega jezera je temeljito spremenila obraz ali zunanost celotne pokrajine. Strokovnjaki in špekulanti se zbirajo od vseh strani, privabljeni z izgledi na dobiček, na kapitalu močne družbe pošiljajo svoje zastopnike v letalih, da bi ne zgubljali časa, siromašnejši napravijo 1250 milj dolgo pot peš ali pa v čolnih. Kanadska vlada je dala takoj 1 milijon dolarjev na razpolago, ker je prepričana, da bodo tamošnja radio-najdišča znatno opomogla državni blagajni. Radio-rudniki ob Medvedjem jezeru so 12 do 15krat večji nego v Colorado v Združenih državah, kjer so našli doslej največ radija, in 4 do 8krat izdatnejši nego v tozadevnih najdiščih v belgijskem Kongu v osrednji Afriki.

Iz ene tone rude v belgijskem Kongu pridobijo 2—3 desetinke grama radija in 0.8 desetinke grama v Ameriki, med tem ko vrže kanadska ruda 10 do 20 desetink grama radija in 28 do 250 kg srebra.

Odkritelj in izraba.

Francoz Gilbert Labine je odkril leta 1931 ogromne radio-rudnike na vzhodni obali Medvedjega jezera. Najdišča so prejela tudi po njem ime. V resnici pa je na-

upamo, da se bo stara zvestoba naših vrlih Šentiljčanov tokrat pokazala in da bo naša lista zmagala tako sijajno, kakor smo mi navajeni zmagovati. Lista JRZ, to je lista g. Swatyja, bo v nedeljo dne 19. januarja zmagala. Radi tega pa dne 19. januarja vsi volilci pojdite že zjutraj na volišče, ki bo v »Slovenskem domu«, potem pa vsi na agitacijo in privedite vse zaostale volilce na volišče. Živijo naša zmagala!

šel radij vsebuje rudo na ravno istem mestu že pred 25 leti John Bell. Bell je predvidel neizmerno bogastvo rudnine med Medvedjem otokom in Copper Meiner River (reko). Bolezen in slabe razmere so ga spravile ob uspeh in dobiček.

Danes so ustvarili na najdišču veliko strojno napravo, ki nalomi dnevno 100 ton dragocene rude. S pomočjo vodnih letal spravljajo rudo na do 1000 milj oddaljeno železniško postajo. S postaje roma v Port Hope, kjer jo predelajo. Vsak mesec predelajo 40 ton rude in dobijo 5 gramov radija in najmanj 850 kg srebra.

Dve znameniti stoletnici.

Proti koncu leta 1935 so slavili na Angleškem stoletnico parne piščalke in vozne kartice. Obe iznajdbi je rodila istočasno potreba časa. Obe imata svojo zgodovino. Važnejša je parna piščal, s katero so še danes opremljene železniške lokomotive. Za železniško blagajno je bila in je večjega pomena druga iznajdba: vozne karte.

Parna piščal.

Iznajdbo parne piščalke pripisujejo Angleži inženjerju Adrijanu Stephensu.

Že koj pri prvih pojavih železnice so bila nezavarovana križišča železniških prog kočljiva zadeva. Nekega dne je zadel na prvi železniški prog na Angleškem vlak ob kmečki voz, ki je bil naložen z zaboji, v katerih so bila jajca. Sunek

proti letalom s strojnimi letalci. Posuli so sicer aeroplane s točo krogel, a niti eden aparat ni padel na zemljo. Ko so zmetali »zračni junaki« celotni bombni tovor, so odfrčali z bliskavico, odkoder so prileteli. Napad iz zraka ni trajal niti 10 minut. Zapustil je za Abesince zmagovito bojišče, ki je bilo posuto z mrličmi in pohabljenimi . . .

proti letalom s strojnimi letalci. Posuli so sicer aeroplane s točo krogel, a niti eden aparat ni padel na zemljo. Ko so zmetali »zračni junaki« celotni bombni tovor, so odfrčali z bliskavico, odkoder so prileteli. Napad iz zraka ni trajal niti 10 minut. Zapustil je za Abesince zmagovito bojišče, ki je bilo posuto z mrličmi in pohabljenimi . . .

Ugovor abes. cesarja pri Društvu narodov.

Abesinski cesar je naslovil na Društvo narodov v Ženevo brzojavni ugovor, v katerem obtožuje Italijo, ker je uporabljala 23. dec. v bojih v Tembien pokrajini strupene pline. Uporaba strupenih pi-

magal očetu pokonci in ga krepko podprl. Marta ga je prijela pod drugo pazduho in tako sta ga počasi peljala po travniku gor.

Dvorniku je bilo šestdeset let, prisodil bi mu jih pa sedemdeset. Nekoč je moral biti postaven mož, zdaj pa je bil sključen, lasje in brada so mu bili beli in lice mu je bilo polno gub. Večkrat so morali počivati. Tedaj je stari vprašal:

»Marta, kakor pravi doktor si! Kje si se tega naučila?«

»Saj vendar nič ne znam,« je odgovorila. »Ena mojih bratrank je usmiljenka. Poleti je prihajala k nam na počitnice in mi je o boleznih pripovedovala. Večkrat sem šla z njo h kakemu bolniku in tu mi je kazala, kako je treba bolnikom streči.«

»Rada jim strežeš, kajne?« je poizvedoval Tevž.

»Res, rada! Lepo je, ako more človek človeku pomagati.«

Tevž se tega odgovora ni razveselil; bogve, kakšnega je pričakoval.

Ker je postala pot ožja, je stari prosil:

»Tevž, naj Marta, naj me sama pelja! Ti me pretrdo držiš, ona ima bolj rahlo roko.«

Sin je ubogal in čudno! — zdaj je šlo hitreje. Od zadaj je videl Tevž, kako nežno je Marta držala očeta in kako varno in krepko se je opiral na njo. Pogledi so mu ves čas viseli na ljubki dekletovi postavi.